

Використання теорії множинного інтелекту американського психолога Говарда Гарднера

Індивідуальні засоби та прийоми відбору матеріалу під час підготовки до академічної доповіді напряму залежать від різних типів компетентності доповідача відповідно до теорії множинного інтелекту Говарда Гарднера. Ця теорія отримала всесвітнє визнання як одна з найбільш новаторських теорій пізнання інтелекту людини. Теорія множинного інтелекту підтверджує те, з чим педагоги мають справу щодня: люди мислять і вчаться багатьма різноманітними способами.

Говард Гарднер виділяє **вербальний, логіко-математичний, візуальний, кінестатичний, міжособистісний, внутрішньоособистісний, музичний, натуралістичний та екзистенціальний види інтелекту (компетентності)**. Кожен з нас володіє більшістю із перерахованих компетентностей, проте завжди одна чи дві проявляються в більшій мірі і визначають для кожної людини легші способи засвоєння навчального матеріалу.

Нові державні стандарти базової та повної загальної середньої освіти визначають особистісно-зорієнтований підхід в педагогіці. Саме теорія множинного інтелекту Говарда Гарднера допоможе зробити засвоєння учнями шкільної

програми більш індивідуалізованим і більш ефективним.

Методика застосування: використавши теорію множинного інтелекту американського психолога Говарда Гарднера, учитель розробляє та пропонує учням домашні завдання відповідно до різних типів компетентності людини. Учні на уроці знайомляться з усім списком завдань, обговорюють його, на наступний урок кожен з школярів повинен сам вибрати собі завдання.

Тип ком-петен-тності	Які здібності проявляються	Зміст завдання
1. Мовний	В учнів з цим типом компетентності проявляється бажання читати, писати та грати у словесні ігри, здатність ефективно застосовувати слова в усній або в письмовій формі.	Підготувати доповідь, яка буде в достатній кількості містити художні засоби мови, цитати з творів і вислови

		відомих людей.
2. Логіко-математичний	Проявляється здатність використовувати індуктивний і дедуктивний умовиводи, вирішувати абстрактні проблеми та логічні головоломки. Даний тип інтелекту також охоплює навички класифікування, прогнозування, розуміння причинно-наслідкових зв'язків.	Підготувати доповідь, використавши моделі фрейм (прийом гамбургера)
3.Внутрішньоособистісний (інтуїтивний)	Людина, яка має цей тип інтелекту, може точно зробити самооцінку, наділена здатністю самодисципліни, чітко сприймати себе (бачити власні переваги та недоліки), свідомо помічати внутрішній настрій, наміри та мотивації.	Підготувати доповідь, у якій розкрити спільне та відмінне між власним світосприйняттям і поглядами авторів використаних джерел.

4.Міжособистісний	Міжособистісний інтелект включає навички вербальної та невербальної комунікації, навички спільної роботи, уміння згладжувати конфліктні ситуації, уміння досягати консенсусу, здатність керувати та мотивувати інших до досягнення взаємовигідної мети.	Підготувати доповідь, в якій розглянути різні погляди стосовно вирішення окресленої проблеми.
5.Візуально-просторовий	Учні з розвиненим візуально-просторовим інтелектом здатні тонко сприймати кольори, лінії, форми та взаємозв'язки, що існують між цими елементами, вони можуть машинально гарно малювати, працювати над проектом дизайну тощо.	Підготувати доповідь, яку має супроводжувати інтелект-карта та (чи) інтерактивна презентація.

Методика цілепокладання «SMART»

У міжнародній тренінговій практиці прийнятим є опис цілей за принципами «SMART» — від перших літер англійських слів:

- Specific — конкретність — формулювання цілі має бути чітким і зрозумілим для того, кому вона призначена, не викликати додаткових запитань, мати чітку практичну спрямованість;

- Measurable — вимірність (інструментальність, діагностичність) — відображує вимогу вказування норм припустимого результату, що дає змогу оцінити міру його досягання і підібрати відповідний інструмент діагностування;

- Achievable — досяжність цілі відображає очевидність шляху її реалізації;

- Realistic — реалістичність вказує на загальну можливість її реалізації з урахуванням наявних можливостей суб'єкта, умов і засобів;

- Time-bound — термін реалізації означає обов'язкове планування необхідного часу досягання поставлених цілей.

Методика використання: методику «SMART» дуже зручно використовувати для визначення реальних цілей проведення уроку чи вивчення окремої теми. Кожен раз, сформулювавши ціль, потрібно співставити її з такими показниками: конкретність, вимірність, досяжність, реалістичність, вказання конкретного терміну реалізації.

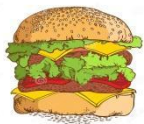
Таксономія Блума — таксономія педагогічних цілей у пізнавальній сфері, що була запропонована у 1956 році американським психологом Бенджаміном Блумом - це правило чіткого й однозначного формулювання і впорядкування цілей навчання: знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез і оцінка. Цілі навчання розташовані у шкалі важливості по наростаючій. Така конкретизація цілей допомагає вчителю в роботі: можна будувати навчальний процес як послідовне освоєння елементів таксономії Блума.

Моделі фрейм (прийом гамбургера)

У 1975 році американський дослідник в галузі штучного інтелекту Марвін Мінські запропонував гіпотезу, згідно якої знання людини найкраще групувати у модулі – фрейми. Фрейм – це модель, яка призначена для опису типових ситуацій або понять. Використання стандартних модулів-фрейм в педагогіці ще називають «прийомом гамбургера».

Приклад фрейму для складання твору–роздуму.

Теза		Лаконічне формулювання теми роздуму	На мою думку... Я вважаю...
------	--	-------------------------------------	--------------------------------

			Я переконаний ...
Аргумент и		2-3 речення, що доводять тезу	Тому що... Оскільки... Незаперечни м доказом цього є...
Приклад и		2-3 яскраві приклади із літератури чи із життя. що ілюструють думку, роблять її переконливішою.	Яскраво ілюструє мою думку той факт, що...; Це питання було висвітлено у телепередачі ... Цю проблему ... окреслив у творі..., переконуючи нас, що...

Висновок		Висновок, що об'єднує попередні міркування.	Отже,... Насамкінець хочу зауважити, що... Відтак,...
----------	--	---	--

Емоційний інтелект (EQ)

Як показали численні дослідження, між рівнем інтелекту людини, об'ємом набутих протягом життя знань і його реальними успіхами немає прямого зв'язку. Успіх людини, уміння будувати соціальні зв'язки і досягати поставлених цілей безпосередньо залежить від наявності у людини таких якостей:

- уміння швидко приймати вірні рішення,
- ефективно діяти у критичних ситуаціях,
- справлятися зі своїми негативними переживаннями, використовуючи стратегії саморегуляції,
- легко налагоджувати контакти з іншими людьми, переконувати їх у своїй правоті та мотивувати на певні дії.

Як визначити рівень інтелекту, ми знаємо – існує безліч тестів на визначення IQ. А за якими критеріями

можна судити про інтуїцію та комунікабельність? Ось вчені і винайшли коефіцієнт EQ, тобто рівень емоційного інтелекту. Американський журналіст і психолог Д. Гоулмен у книзі «Emotional Inteligence» на матеріалах психологічних досліджень і опитувань довів, що успіх в житті залежить не стільки від логічного інтелекту, скільки від здібностей управляти своїми емоціями. Вчений виділяє п'ять головних складових емоційного інтелекту людини:

- самоусвідомлення - усвідомлення й оцінка людиною власних дій, психічних процесів і станів;
- самодисципліна – вміння керувати своїми діями і емоціями;
- мотивація – уміння спонукати до дії (себе та інших), керувати поведінкою (своєю та інших);
- емпатія - розуміння почуттів, психічного стану інших людей;
- навички спілкування з людьми – уміння вдало використовувати вербальні (словесні) та невербальні (жести, міміка, інтонація і т.п.) засоби спілкування.

Інтелект-карти (Mind Maps, карти розуму)

Інтелект-карти (Mind Maps, карти розуму) - це куцщоподібні малюнки, які винайшов Тоні Бьюзен як спосіб представлення і сполучення думок засобами малюнку. Створювати інтелект-карти дуже просто: потрібно в центрі аркуша паперу позначити одним - двома словами основне поняття, концепцію або проблема, яку ми аналізуємо. Обводимо ці слова кружечком чи еліпсом, від якого далі «гілки» - основні пов'язані з першим виразом поняття, властивості і т.п. Кожна наступна « гілка» ділиться на кілька більш тонші «гілочки» - ще більш уточнюючи та деталізуючи. Отриманий малюнок матиме форму нейрона – нервової клітини. Для наглядності такого схематичного зображення зручно буде використати різнокольорові олівці (фарби, маркери) для виділення окремими кольорами певних зв'язків, підпорядкувань між елементами понять, явищ, подій, які ми зобразили. Якщо інтелект-карта зображує якийсь проект (план дій), то кольором можна обводити виконані завдання .

Для прикладу інтелект- карта з бізнес-планом «розкрутки» власного сайту.

